

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 2218

Doknr.
561354

Dato
05-05-2022

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 7. april 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 356 alm. del til social- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 356:

"Vil ministeren kommentere henvendelsen af 23. februar 2022 fra VIVE vedrørende vidensopbygning og forskning på socialområdet, jf. SOU alm. del - bilag 142."

Svar:

Jeg deler opmærksomheden på vidensopbygning og forskning på socialområdet. Det er vigtigt, at vi i videst muligt omfang baserer vores sociale indsatser på viden om, hvad der virker. Jeg er derfor interesseret i at høre Torben Tranæs uddybe VIVE's synspunkt. Samtidig vil jeg fremhæve, at der allerede er mange initiativer, der skal understøtte vidensbaserede sociale indsatser. Herunder vil jeg uddybe nogle af de tiltag, vi i Social- og Ældreministeriet arbejder med for at understøtte vidensopbygning og udbredelse af virksomme sociale indsatser.

Strategi for udvikling af sociale indsatser

Det er vigtigt, at vi får identificeret gode indsatser, modnet dem, afprøvet om de virker i praksis og udbredt dem, der virker. Derfor arbejder vi i Social- og Ældreministeriet med Strategi for udvikling af sociale indsatser. Strategiens formål er at sikre et målrettet og systematisk udviklingsarbejde på det sociale område, hvor de afsatte ressourcer anvendes effektivt og hensigtsmæssigt til gavn for de socialt udsatte borgere og for samfundet.

Vi lancerer i 2022 en opdatering af strategien, hvor det tydeliggøres, at indsatsudviklingen kan tage udgangspunkt i nye måder at organisere den sociale indsats fx ved at arbejde mere helhedsorienteret. Desuden vil strategien få et bredere og mere inddragende fokus, der styrker brugerinddragelsen i indsatsudviklingen.

Strategien anvendes som et målrettet værktøj, der med fire faser (screening, modning, afprøvning og udbredelse) er med til at skabe praksisnær viden. Strategien udgør hertil fundamentet for Udviklings- og Investeringsprogrammerne, der netop har til formål at understøtte en mere vidensbaseret og effektiv socialpolitik.

Evaluering af det specialiserede socialområde

Siden evalueringen af det specialiserede socialområde blev iværksat i 2020, er der udarbejdet en lang række analyser og undersøgelser på det specialiserede socialområde. Enkelte analyser er udarbejdet med hjælp fra VIVE, som bl.a. har undersøgt tilfredsheden med tilbud og sagsbehandling blandt beboere i botilbud eller botilbudslignende tilbud og blandt mennesker, der modtager bostøtte. Her hæftede jeg mig bl.a. ved, at det er borgere med de mest komplekse behov, der oplever de største udfordringer. Derfor blev jeg heller ikke overrasket over at læse i VIVE's brev, at den manglende viden på socialområdet er størst for de mest udsatte borgere, hvilket gør det svært at tilrettelægge indsatser, som kan skabe varige forbedringer.

Evalueringen af det specialiserede socialområde har givet os et nyt og vigtigt vidensgrundlag at stå på, når vi skal pege på konkrete løsninger. Men evalueringen kan ikke svare på alt – f.eks. om der over tid er sket en afspecialisering på socialområdet. Det skyldes, at vi ikke har det nødvendige sammenligningsgrundlag. Jeg er derfor enig med VIVE i, at der er behov for at opbygge mere viden på socialområdet.

Styrket indsats på hjemløseområdet

Der er ganske vist videnshuller, men der arbejdes allerede i dag på opbygning af viden, der gerne skulle sikre bedre hjælp til også de allermost udsatte.

Eksempelvis har man i Danmark siden 2009 arbejdet med at implementere principperne i Housing First-tilgangen. Mange udviklingsprojekter er blevet igangsat i kommunerne, og de er blevet evalueret af bl.a. VIVE. Evalueringerne på hjemløseområdet har givet unik viden om, at Housing First-indsatserne også virker i en dansk kontekst. Til trods herfor viser VIVE's kortlægning af hjemløshed i Danmark, at antallet af hjemløse i de seneste 10 år er steget, og ved seneste tælling i 2019 var 6.431 mennesker ramt af hjemløshed. Dertil kommer, at en undersøgelse fra 2021 viser, at kun 8 pct. af hjemløse borgere mødes af en Housing First-indsats.

De løbende evalueringer og vidensopsamlinger på hjemløseområdet har givet brugbar viden, ikke kun om indsatsens effekt, men også om lokale og strukturelle implementeringsbarrierer.

I efteråret blev der indgået en politisk aftale om *Fonden for Blandede Byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*. Parterne bag aftalen er enige om, at indsatsen mod hjemløshed skal lægges om, så det betaler sig at investere i de rigtige løsninger for det enkelte menneske i hjemløshed. Målet er at reducere antallet af hjemløse markant og gøre op med langvarig hjemløshed, hvilket initiativerne i aftale er et væsentligt bidrag til.

Den politiske aftale tager i høj grad afsæt i den viden, der er på området. Med aftalen tilvejebringes flere billige boliger til målgruppen samtidigt med, at der foretages en række strukturelle ændringer på området. Det er et godt eksempel på, hvordan indsamlet viden om både indsatser, effekter og implementeringsfaktorer indgår i politikudvikling.

Dataudvikling

Herudover vil jeg fremhæve, at Social- og Ældreministeriet arbejder sammen med Danmarks Statistik og KL om at opbygge et bedre datagrundlag på socialområdet. Det omfatter blandt andet udvikling og forbedring af de nationale registre om modtagere af sociale indsatser, eksempelvis børn, unge

og voksne med handicap, samt oplysninger om de indsatser de modtager og udgifterne forbundet hermed. Nationale registerdata er afgørende for at have et samlet overblik over området og er samtidigt et udgangspunkt for analyser. Efterhånden som det registerbaserede datagrundlag forbedres og udvides bliver der langt bedre muligheder for at gennemføre flere registerbaserede analyser på tilgængelig data. Bedre data kan dermed på sigt også være med til at gøre socialområdet mere attraktivt for yngre forskere, der skal vælge karrierevej, da mulighederne for solide undersøgelsesdesign bliver bedre.

Nedsættelse af ekspertudvalg på socialområdet

Regeringen og KL har i forlængelse af *Aftale om kommunernes økonomi for 2022* aftalt at nedsætte et ekspertudvalg på socialområdet, der skal give anbefalinger til, hvordan der kan sikres en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på området.

En del af ekspertudvalgets opdrag bliver at kigge på veje til at sikre, at den eksisterende vidensdagsorden på socialområdet udvikles og omsættes til et styrket fokus på en virksom socialpolitik, både når der nationalt sættes en politiske retning, og når der lokalt i kommunerne og på de enkelte tilbud vælges indsatser.

I forlængelse heraf skal ekspertudvalget også foretage en afdækning af udfordringer og barrierer for forskningen på det sociale område, herunder komme med anbefalinger til en langsigtet strategi og handlingsplan for forskningen.

Jeg mener, det er en vigtig dagsorden, derfor glæder jeg mig også til snart at kunne præsentere ekspertudvalget.

Øvrige tiltag

Endeligt vil jeg nævne, at Social- og Ældreministeriet løbende foretager en række analyser baseret på registerdata og kommunernes regnskaber. Blandt andet udarbejdes der årligt en Socialpolitisk Redegørelse, der giver en samlet status over socialområdet og indeholder tematiske kapitler, der giver indsigt i området og illustrerer potentialerne i brugen af data.

Som ovenstående viser, så arbejder jeg som social- og ældreminister for at viden udgør en central del af politikudvikling. Vi har taget vigtige skridt, men vi er ikke i mål. Jeg er enig med VIVE i, at det er vigtigt, at vi understøtter gode strukturer for at fremme forskning på socialområdet. Det er en dagsorden, som regeringen ønsker at understøtte.

Med venlig hilsen
Astrid Krag